

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 315/05-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. novembra 2005 prerokoval sťažnosť M. Š., bytom D., ktorou namietal porušenie svojich základných práv a slobôd podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 5 Tp 124/2001 z 9. novembra 2001 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2 Tpo 27/01 z 5. decembra 2001, porušenie základných práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základných práv a slobôd podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 5 Tp 10/2002 zo 14. februára 2002 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2 Tpo 9/02 z 25. marca 2002, porušenie základného práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základných práv a slobôd podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 5 Tp 38/2002 z 24. apríla 2002, základných práv a slobôd podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 5 Tp 56/2002 z 11. júna 2002 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2 Tpo 14/02 z 11. júla 2002, ako aj porušenie základného práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základných práv a slobôd podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 2

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 5 Tp 77/2002 z 26. augusta 2002, uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 5 Tp 96/2002 z 18. októbra 2002, uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 5 Tp 95/2002 zo 17. októbra 2002 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3 Tpo 4/02 z 5. decembra 2002 a uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 5 Tp 113/2002 zo 17. decembra 2002, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť M. Š. v časti, ktorou namietal porušenie svojich základných práv a slobôd podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 5 Tp 124/2001 z 9. novembra 2001 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2 Tpo 27/01 z 5. decembra 2001, porušenie základných práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základných práv a slobôd podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 5 Tp 10/2002 zo 14. februára 2002 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2 Tpo 9/02 z 25. marca 2002, porušenie základného práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základných práv a slobôd podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 5 Tp 38/2002 z 24. apríla 2002, základných práv a slobôd podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 5 Tp 56/2002 z 11. júna 2002 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2 Tpo 14/02 z 11. júla 2002, ako aj porušenie základného práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základných práv a slobôd podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6

ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 5 Tp 77/2002 z 26. augusta 2002, o d m i e t a ako podanú oneskorene.

2. Sťažnosť M. Š. v časti, ktorou namietal porušenie základných práv a slobôd podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 5 Tp 95/2002 zo 17. októbra 2002, o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

3. Sťažnosť M. Š. vo zvyšnej časti o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. decembra 2002 doručená sťažnosť (doplnená dodatkom doručeným 20. januára 2003) M. Š., bytom D. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie jeho základných práv a slobôd podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 Tp 124/2001 z 9. novembra 2001 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Tpo 27/01 z 5. decembra 2001, porušenie základných práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru, základných práv a slobôd podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 2 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Tp 10/2002 zo 14. februára 2002 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 9/02 z 25. marca 2002, porušenie základného práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základných práv a slobôd podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 2 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Tp 38/2002 z 24. apríla 2002, základných práv a slobôd podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 2 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Tp 56/2002 z 11. júna 2002 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 14/02

z 11. júla 2002, ako aj porušenie základného práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základných práv a slobôd podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 2 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Tp 77/2002 z 26. augusta 2002, uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Tp 96/2002 z 18. októbra 2002, uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Tp 95/2002 zo 17. októbra 2002 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 4/02 z 5. decembra 2002 a uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Tp 113/2002 zo 17. decembra 2002.

Sťažovateľ uviedol, že na základe uznesenia bývalého Krajského úradu vyšetrovania Policajného zboru v T. z 8. novembra 2001 mu bolo vznesené obvinenie za trestný čin brania rukojemníka formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 234a ods. 1 a ods. 2 písm. b) Trestného zákona. Uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Tp 124/2001 z 9. novembra 2001 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 27/01 z 5. decembra 2001 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov podľa § 67 ods. 1 písm. b) a ods. 2 Trestného poriadku. Podľa vyjadrenia sťažovateľa oba sudy jeho kolúznú väzbu podľa § 67 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku odôvodnili len tým, že pred vyšetrovateľom aj pred súdom popieral spáchanie trestného činu, ktorý sa mu kládol za vinu. Sťažovateľ uviedol, že dôvod väzby podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku oba sudy odôvodnili tým, že je trestne stíhaný za trestný čin, za ktorý zákon umožňuje uložiť trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej osem rokov, bez toho, aby skúmali materiálnu opodstatnenosť právnej kvalifikácie.

Vzhľadom na to, že podľa sťažovateľa ďalšie vyšetrovanie neprinieslo dôkazy, ktoré by opodstatňovali dôvody kolúznej väzby a právnu kvalifikáciu skutku, podal 28. januára 2002 žiadosť o prepustenie z väzby doplnenú dodatkom z 10. februára 2002, ale okresný súd na základe uznesenia sp. zn. 5 Tp 10/2002 zo 14. februára 2002 jeho žiadosť zamietol. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 2 Tpo 9/02 z 25. marca 2002 tak, že ju zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že sťažovateľ je dôvodne stíhaný za trestný čin s vysokým stupňom spoločenskej nebezpečnosti a vzhľadom na spôsob a okolnosti, za ktorých bol spáchaný, je ďalšie trvanie väzby sťažovateľa opodstatnené.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že okresný súd uznesením sp. zn. 5 Tp 38/2002 z 24. apríla 2002 predĺžil lehotu trvania jeho väzby do 6. septembra 2002. Podľa vyjadrenia sťažovateľa sa súd obmedzil len na konštatovanie, že dôvody väzby u sťažovateľa naďalej trvajú tak, ako to bolo konštatované v uznesení o vzatí do väzby. Proti uzneseniu sťažovateľ nepodal sťažnosť, pretože proti tomuto rozhodnutiu sťažnosť nebola prípustná.

Keďže sťažovateľ prejavil nespokojnosť s postupom vo vyšetrovaní, 29. mája 2002 podal sťažnosť na preťahy v konaní, ktorá bola zároveň posúdená ako žiadosť o prepustenie z väzby. Na základe toho rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 5 Tp 56/2002 z 11. júna 2002 tak, že žiadosť sťažovateľa zamietol s poukázaním na charakter, spôsob a závažnosť spáchania trestného činu, pričom konštatoval, že nedošlo k zmene právnej kvalifikácie, čím je opodstatnená aj väzba z dôvodu podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku. Proti rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 2 Tpo 14/02 z 11. júla 2002 tak, že ju zamietol s tvrdením, že väzbu odôvodňuje stupeň spoločenskej nebezpečnosti činu pre spoločnosť, spôsob jeho spáchania, ako aj okolnosti charakterizujúce osobu sťažovateľa.

Sťažovateľ taktiež uviedol, že uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Tp 77/2002 z 26. augusta 2002 bola lehota jeho väzby predĺžená do 6. novembra 2002 s tým, že dôvody väzby aj naďalej trvajú tak, ako bolo konštatované v rozhodnutí o vzatí do väzby. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľ nepodal sťažnosť, pretože takúto možnosť nepripúšťalo príslušné zákonné ustanovenie.

Sťažovateľ namietal porušenie označených základných práv aj uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Tp 96/2002 z 18. októbra 2002, ktorým bola lehota jeho väzby predĺžená do 6. januára 2003 napriek tomu, že podľa jeho vyjadrenia od predchádzajúceho rozhodnutia o predĺžení väzby nebol vo vyšetrovaní vykonaný žiadny vyšetrovací úkon. Sťažovateľ uviedol, že súd opäť len konštatoval, že dôvody väzby uňho naďalej trvajú, pričom zároveň uviedol, že viac ako trojmesačnú nečinnosť vyšetrovateľa považoval za objektívny dôvod pre neskončenie vyšetrovania.

Sťažovateľ uviedol, že odstránenie porušovania jeho základných práv a slobôd sa snažil iniciovať prostredníctvom podania podnetu na podanie sťažnosti pre porušenie zákona. Prvý z podnetov bol Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) doručený 21. októbra 2002, ale zo strany generálnej prokuratúry nebol akceptovaný z dôvodu, že rozhodnutie o väzbe je trestnoprocesné rozhodnutie, ktoré možno zmeniť v každom štádiu trestného konania. Následne 7. novembra 2002 podal sťažovateľ opakovaný podnet na podanie sťažnosti pre porušenie zákona, ale ani tento generálna prokuratúra neakceptovala z dôvodu, že *„aplikácia povinností orgánov činných v trestnom konaní a oprávnení obvineného má prednosť pred postupom podľa § 266 ods. 1 Tr. por. zo strany generálneho prokurátora proti rozhodnutiu súdu o väzbe“*.

Dodatkom k sťažnosti z 15. januára 2003 sťažovateľ namietal aj uznesenie okresného súdu sp. zn. 5 Tp 95/2002 zo 17. októbra 2002, ktorým bola jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu zamietnutá. Podľa vyjadrenia sťažovateľa pri odôvodňovaní kolúznej väzby súd opäť konštatoval tie isté skutočnosti ako v predchádzajúcich rozhodnutiach. Apeloval pritom na charakter, závažnosť, spôsob spáchania trestnej činnosti, ako aj na to, že prepustením sťažovateľa na slobodu by bolo marené objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, pretože by pôsobil na dosiaľ nevypočutých svedkov, ako aj na svedkov už vypočutých, ktorí majú z neho strach. Podľa názoru sťažovateľa opodstatnenosť väzby podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku súd odôvodnil tým, že nedošlo k zmene právnej kvalifikácie.

Proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby podal sťažovateľ sťažnosť. O sťažnosti rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 5 Tp 95/02 (správne 3 Tpo 4/02, pozn.) z 5. decembra 2002, v ktorom sa stotožnil s právnym názorom okresného súdu. Podľa vyjadrenia sťažovateľa krajský súd v uznesení vyslovil názor, že neboli zistené skutočnosti, ktoré by dôvodnosť podozrenia zo spáchania trestnej činnosti u sťažovateľa zoslabili alebo vylúčili, a že vzhľadom na závažnosť trestného činu a okolnosti charakterizujúce osobu sťažovateľa je daný dôvod na väzbu podľa § 67 ods. 1 písm. b) a ods. 2 Trestného poriadku. Prieťahy v konaní krajský súd podľa sťažovateľa odôvodnil

predovšetkým podávaním nedôvodných námietok zaujatosti voči vyšetrovatelke a dozorujúcej prokurátorke a zároveň uviedol, že po rozhodnutiach o námietkach sa vo veci vykonávali ďalšie vyšetrovacie úkony.

Sťažovateľ namietal, že na základe uznesenia okresného súdu sp. zn. 5 Tp 113/2002 zo 17. decembra 2002 bola lehota jeho väzby predĺžená do 6. marca 2003. Poukázal na to, že predmetné rozhodnutie súd odôvodnil len tým, že nezistil žiadne pochybenia v postupe vyšetrovatelky a že k veci ostáva vypočuť už len svedkyňu Ď. a dopočuť svedka B.. V tejto súvislosti však sťažovateľ uviedol, že potreba vypočutia svedkyne Ď. je známa od začiatku vyšetrovania, teda viac ako rok, a v prípade svedka B. ide o štvrtý opakovaný výsluch. Sťažovateľ dodal, že dôvodom na predĺženie lehoty trvania väzby podľa súdu bola aj potreba doplnenia znaleckého posudku.

Sťažovateľ je toho názoru, že porušenie vyššie označených základných práv a slobôd mali svojimi rozhodnutiami spôsobiť okresný súd a krajský súd tým, že nebola dôsledne skúmaná zákonnosť jeho väzby, ako aj tým, že v danom prípade súdy rozhodovali rutinne bez skúmania konkrétnych okolností.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom by vyslovil porušenie vyššie uvedených základných práv a slobôd uzneseniami okresného súdu a krajského súdu, rozhodol o zrušení označených rozhodnutí všeobecných súdov a priznaní „nemateriálnej škody“ vo výške 768 Sk za každý deň porušovania základných práv a slobôd v dobe od 10. novembra 2002 do jeho prepustenia z väzby.

Navrhol tiež, aby ústavný súd prikázal Krajskej prokuratúre v Trenčíne (ďalej len „krajská prokuratúra“), okresnému súdu a krajskému súdu „dočasne zdržať sa vykonávania uznesenia Okresného súdu Trenčín zo dňa 18. 10. 2002 sp. zn. 5 Tp 96/2002“. Dodatkom k sťažnosti doručeným ústavnému súdu 20. januára 2003 navrhol totožným subjektom „dočasne zdržať sa vykonávania uznesenia Okresného súdu Trenčín zo dňa 17. 12. 2002 sp. zn. 5 Tp 113/2002“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom skúmal, či spĺňa zákonom predpísané náležitosti podľa § 20 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde a či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti vychádzal z toho, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov ustanovených v zákone.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

1. Sťažovateľ v časti sťažnosti namietal porušenie označených základných práv a slobôd uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Tp 124/2001 z 9. novembra 2001 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 27/01 z 5. decembra 2001, uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Tp 10/2002 zo 14. februára 2002 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 9/02 z 25. marca 2002, uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Tp 38/2002 z 24. apríla

2002, uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Tp 56/2002 z 11. júna 2002 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 14/02 z 11. júla 2002 a uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Tp 77/2002 z 26. augusta 2002.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu.

Ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 22/02 uviedol: „Sťažnosť podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti. Jednou zo zákonných podmienok pre prijatie sťažnosti podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, teda v lehote dvoch mesiacov od kvalifikovanej právnej skutočnosti.“

Porušenie základných práv a slobôd vyššie označenými rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu sťažovateľ namietal v sťažnosti z 12. decembra 2002 doručenej ústavnému súdu 18. decembra 2002, teda po lehote dvoch mesiacov od kvalifikovanej právnej skutočnosti, čoho si bol vedomý aj samotný sťažovateľ, keď v sťažnosti uviedol, že „podľa čl. 53 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z. z. možno podať sťažnosť v lehote do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorej lehote z hľadiska právoplatnosti rozhodnutia zodpovedá v tomto prípade iba uznesenie Okresného súdu Trenčín zo dňa 18. 10. 2002, sp. zn. 5 Tp 96/2002...“ Vzhľadom na to, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je časovo obmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti, a s prihliadnutím na dátum doručenia právoplatného uznesenia okresného súdu sp. zn. 5 Tp 77/2002 z 26. augusta 2002 sťažovateľovi 2. septembra 2002, ktoré bolo z chronologického hľadiska vydané ako posledné z namietaných rozhodnutí tejto časti sťažnosti, ako aj so zreteľom na deň doručenia sťažnosti ústavnému súdu (18. december 2002) ústavný súd považoval za dostatočne preukázané podanie sťažnosti

v tejto časti po uplynutí zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty (obdobne napr. III. ÚS 301/04). Keďže zmeškanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti nemožno odpustiť, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako podanú oneskorene.

2. Pri prejednaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základných práv a slobôd podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 2 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Tp 95/2002 zo 17. októbra 2002, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto vyššie citované ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Ústavný súd zistil, že o sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby, ktorú podal 7. októbra 2002, rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 5 Tp 95/2002 zo 17. októbra 2002 tak, že ju zamietol. Sťažnosťou podanou proti tomuto uzneseniu sa sťažovateľ domáhal, aby krajský súd uznesenie súdu prvého stupňa zrušil. Krajský súd však uznesením sp. zn. 3 Tpo 4/02 z 5. decembra 2002 sťažnosť sťažovateľa zamietol. Z uvedeného vyplýva, že námietka porušenia základných práv a slobôd sťažovateľa v podobe podanej sťažnosti smerujúca voči rozhodnutiu okresného súdu bola predmetom rozhodovania krajského súdu. V rámci tejto procedúry krajský súd ako súd odvolací rozhodnutie súdu prvého stupňa preskúmal a svoj právny názor vyjadril v uznesení z 5. decembra 2002.

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebol príslušný na preskúmanie uznesenia okresného súdu, pretože preskúmanie tohto rozhodnutia na základe podanej sťažnosti patrilo do právomoci krajského súdu. V súvislosti s namietaným porušením označených základných práv je z ústavného hľadiska pre ústavný súd podstatné a určujúce len preskúmanie uznesenia krajského súdu (obdobne napr. III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05). Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

3. Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie základných práv a slobôd podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 2 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Tp 96/2002 z 18. októbra 2002, uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 4/02 z 5. decembra 2002 a uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Tp 113/2002 zo 17. decembra 2002.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol

o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, sa považuje za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

Okresný súd uznesením sp. zn. 5 Tp 96/2002 z 18. októbra 2002 predĺžil lehotu trvania väzby sťažovateľa do 6. januára 2003. Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nebola prípustná. Okresný súd tak rozhodol na základe návrhu prokurátorky, ktorá svoj návrh odôvodnila tým, že prípravné konanie nie je možné v stanovenej lehote ukončiť, pretože je potrebné vykonať ďalšie vyšetrovacie úkony, vypočuť svedkyňu J. Ď. a znalca k výsledkom expertízneho skúmania zaistených pachových stôp, ako aj vypracovať znalecký posudok z odboru psychiatria a psychológia na ďalšieho obvineného. Prokurátorka zároveň uviedla, že konanie je komplikované a predlžované sťažnosťami sťažovateľa a spoluobvineného, žiadosťami o prepustenie z väzby a podávaním námietok zaujatosti proti vyšetrovateľke a dozorujúcej prokurátorke.

Okresný súd návrh prokurátorky preskúmal a dospel k záveru, že je dôvodný, ale zároveň konštatoval, že sťažnosti, žiadosti o prepustenie z väzby, ako aj námietky zaujatosti sťažovateľa nemožno považovať za prietahy v konaní, pretože sťažovateľ má na takýto postup právo v zmysle ustanovení Trestného poriadku. Okresný súd konštatoval, že *„vyšetrovanie nemohlo byť doposiaľ skončené z objektívnych dôvodov vzhľadom na veľký rozsah dôkazov, ktoré je potrebné zadovážiť pre náležité objasnenie veci. Taktiež je potrebné doplniť dokazovanie o znalecký posudok týkajúci sa vyšetrenia duševného stavu obvineného B. G. Dôvody väzby u oboch obvinených trvajú naďalej tak, ako boli konštatované pri rozhodovaní o vzatí obvinených do väzby v uznesení okresného i odvolacieho súdu“*. Na základe toho okresný súd rozhodol o predĺžení lehoty trvania väzby sťažovateľa a ďalšieho obvineného do 6. januára 2003.

Okresný súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia sp. zn. 5 Tp 96/2002 z 18. októbra 2002 odvolal na dôvody väzby sťažovateľa uvedené v uznesení okresného súdu o vzatí

do väzby, ako aj v uznesení krajského súdu, ktorým bola sťažnosť sťažovateľa proti rozhodnutiu okresného súdu zamietnutá. V uznesení o vzatí do väzby okresný súd argumentoval tým, že sťažovateľ je stíhaný za trestný čin brania rukojemníka spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 234a ods.1 a 2 písm. b) Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť 6. novembra 2001. Okresný súd konštatoval dôvody väzby podľa § 67 ods. 1 písm. b) a ods. 2 Trestného poriadku. Dôvod väzby podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku odôvodnil tým, že sťažovateľ je trestne stíhaný za trestný čin, za ktorý zákon umožňuje uložiť trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej osem rokov. Dôvod kolúznej väzby podľa § 67 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku súd odôvodnil potrebou vykonania ďalších procesných úkonov, ktorá vyvstala z výsluchov sťažovateľa, spoluobvineného a poškodených, a vzhľadom na okolnosti prípadu, povahu, charakter a závažnosť činu bola podľa názoru súdu daná dôvodná obava, že sťažovateľ a spoluobvinený budú vplývať na svedkov, a to predovšetkým z dôvodu, že svoju trestnú činnosť popierali. Ich tvrdenia však boli vyvrátené výpoveďou poškodeného, ako aj ďalšieho svedka a podľa názoru súdu by práve sťažovateľov, ako aj spoluobvineného pobyt na slobode mohol znamenať dôvodnú hrozbu vzájomného ovplyvňovania, ako aj ovplyvňovania vypočutých a nevypočutých svedkov. Na základe podanej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu rozhodol krajský súd tak, že sťažnosť sťažovateľa zamietol a plne sa stotožnil s právnym názorom okresného súdu.

Sťažovateľ namietal porušenie označených základných práv a slobôd aj uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 4/02 z 5. decembra 2002, ktorým súd zamietol sťažovateľovu sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 5 Tp 95/2002 zo 17. októbra 2002.

Sťažovateľ v sťažnosti argumentoval predovšetkým tým, že počas posledného predĺženia lehoty trvania jeho väzby nebol vykonaný žiadny vyšetrovací úkon, za čo ale on nenesie zodpovednosť. Sťažovateľ namietal, že súd kolúznu väzbu odôvodnil predovšetkým závažnosťou a charakterom spáchania trestného činu, ako aj spôsobom, akým bol čin spáchaný, čím bola podľa názoru súdu daná dôvodná obava, že sťažovateľ bude pôsobiť na svedka B. a svedka P. Podľa názoru sťažovateľa orgány činné v trestnom konaní úmyselne predlžovali konanie a vymýšľali si vykonanie celého radu úkonov za účelom

dosiahnutia čo najdlhšieho trvania jeho väzby. Sťažovateľ vyjadril názor, že takýto postup orgánov činných v trestnom konaní bol „*flagrantným porušovaním zákona a zneužívaním inštitútu väzby*“. Sťažovateľ uviedol, že orgány činné v trestnom konaní stavali dôvodnosť jeho väzby na nezákonnej prezumpcii viny, a z toho dôvodu žiadal uznesenie okresného súdu zo 17. októbra 2002 zrušiť.

O podanej sťažnosti rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 3 Tpo 4/02 z 5. decembra 2002 tak, že ju zamietol. Svoj právny názor odôvodnil tým, že okresný súd postupoval v súlade so stavom veci a zákonom, keď žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietol ako nedôvodnú. V tejto súvislosti krajský súd uviedol: „*Dôvodnosť podozrenia zo spáchania trestných činov obvineným je naďalej daná a doterajšie zistenia o spôsobe, akým mali byť spáchané, spolu s okolnosťami charakterizujúcimi osobu obvineného, na ktoré poukázal okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia, tvoria konkrétne skutočnosti, odôvodňujúce aj naďalej dôvodnosť trvania väzby v zmysle ustanovenia § 67 ods. 1 písm. b), ods. 2 Tr. por. tak, ako na ne už podrobnejšie poukázal aj tunajší súd v uzneseniach, ktorými rozhodoval o predchádzajúcich sťažnostiach obvineného M. Š. proti uzneseniam Okresného súdu v Trenčíne, ktorými bol vzatý do väzby, resp. ktorými boli jeho predchádzajúce žiadosti o prepustenie z väzby zamietnuté.*“ Keďže krajský súd konštatoval, že nedošlo k zmene právnej kvalifikácie skutku, považoval za odôvodnené ďalšie trvanie sťažovateľovej väzby z dôvodu podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku. Krajský súd v odôvodnení uznesenia vychádzal zo skutočností uvedených v prvostupňovom uznesení, predovšetkým čo sa týkalo opodstatnenosti dôvodu sťažovateľovej väzby podľa § 67 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. V tejto súvislosti okresný súd, s ktorého právnym názorom sa krajský súd stotožnil, uviedol, že prepustením sťažovateľa na slobodu by mohlo dôjsť k zmareniu objasnenia skutočností závažných pre trestné konanie, pretože sťažovateľ by mohol pôsobiť na vypočutých, ako aj nevypočutých svedkov, hlavne na svedka B. a svedka P., ktorí majú z neho strach.

Napokon na základe uznesenia okresného súdu sp. zn. 5 Tp 113/2002 zo 17. decembra 2002 bola lehota trvania väzby sťažovateľa predĺžená do 6. marca 2003. Okresný súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že sťažovateľ je trestne stíhaný za trestný

čin brania rukojemníka formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 234a ods. 1 a ods. 2 písm. b) Trestného zákona a trestný čin nedovolenej výroby a držby omamnej látky, psychotropnej látky, jedu a prekurzora podľa § 187 ods. 1 písm. d) Trestného zákona, za ktorý mu bolo vznesené obvinenie 13. novembra 2001. Okresný súd rozhodol o predĺžení lehoty trvania väzby sťažovateľa do 6. marca 2003 na základe návrhu prokurátorky, ktorá svoj návrh odôvodnila tým, že vyšetrowanie nebude možné skončiť ani v predĺženej lehote do 6. januára 2003. Prokurátorka uviedla, že k danej veci bude potrebné vypočúť ešte svedkyňu J. Ď., ktorá sa v mieste trvalého bydliska nezdržiava, pričom jej pobyt je priebežne zisťovaný. Zároveň uviedla, že vzhľadom na rozpornosť výsledku zaistených pachových a trichologických stôp vyvstala potreba vypočutia poškodeného B., ktorý sa zdržiava v zahraničí a ktorý by sa na Slovensko mal vrátiť v polovici decembra 2002. V neposlednom rade vzhľadom na zdravotný stav sťažovateľa poukázala prokurátorka na potrebu dopracovania znaleckého posudku na sťažovateľa z odboru psychiatrie, ktorý mal byť predložený v polovici januára 2003.

Na základe návrhu prokurátorky dospel okresný súd k záveru, že návrh na predĺženie lehoty trvania väzby u sťažovateľa je dôvodný. Súd uviedol, že nezistil pochybenia zo strany vyšetrowateľky, ktoré by spočívali v jej nečinnosti, pretože v predĺženej lehote vypočula všetkých svedkov a ostáva jej vypočúť už iba svedkyňu J. Ď. a poškodeného M. B. Podľa súdu dôvodom na predĺženie lehoty trvania väzby u sťažovateľa bolo aj dopracovanie znaleckého posudku z odboru psychiatria. Súd zároveň argumentoval tým, že dôvody väzby u sťažovateľa, ako aj spoluobvineného trvajú tak, ako boli konštatované v uznesení o vzatí do väzby, a že prepustením sťažovateľa z väzby by mohlo byť vyšetrowanie sťažené alebo zmarené. Proti tomuto uzneseniu nemal sťažovateľ právo podať opravný prostriedok.

Podľa § 67 ods. 1 Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak sú tu konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu,

a) že ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť hneď zistiť, ak nemá stále bydlisko,

b) že bude pôsobiť na svedkov alebo spoluobvinených, alebo ináč mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo

c) že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby tiež vtedy, ak je trestne stíhaný pre trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej osem rokov, aj keď nie sú dôvody väzby dané podľa odseku 1.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že dôvody a podmienky, za ktorých možno vziať osobu do väzby, upravuje Trestný poriadok vo svojom ustanovení § 67. Vzhľadom na to, že väzba ako zaisťovací inštitút je zásadným zásahom do osobnej slobody jednotlivca, pre vzatie do väzby je potrebné striktne dodržať príslušné zákonné ustanovenia. Okrem toho, že musí ísť o obvineného, teda osobu, ktorej bolo vznesené obvinenie za niektorý z trestných činov uvedených v osobitnej časti Trestného zákona, musia byť zároveň splnené podmienky odôvodňujúce útekovú väzbu [§ 67 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku], kolúznú väzbu [§ 67 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku], preventívnu väzbu [§ 67 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] alebo môže ísť o prípad, keď je obvinený stíhaný za trestný čin, za ktorý zákon umožňuje uložiť trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej osem rokov bez toho, aby bolo potrebné splniť podmienky podľa § 67 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku. Z príslušných zákonných ustanovení jednoznačne vyplýva, že dôvody väzby podľa § 67 ods. 1 Trestného poriadku sú založené na kumulácii vzneseného obvinenia za spáchaný trestný čin a ďalšieho predpokladu svedčiaceho o tom, že obvinený sa bude vyhýbať trestnému stíhaniu, prípadne že bude pôsobiť na procesné strany alebo že bude pokračovať v trestnej činnosti. Vo vzťahu k spomínanému ustanoveniu zakotvujúcemu dôvody väzby je ustanovenie § 67 ods. 2 Trestného poriadku benevolentnejšie, keď umožňuje vziať do väzby obvineného, ktorý je stíhaný za konkrétny trestný čin opodstatňujúci tento dôvod väzby bez toho, aby tu bola obava z úteku, ovplyvňovania alebo pokračovania v trestnej činnosti.

Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) však vo svojej rozhodovacej činnosti (vo vzťahu k čl. 5 ods. 3 dohovoru) opätovne zdôrazňuje, že pretrvávanie dôvodného podozrenia, že osoba, ktorá bola pozbavená slobody väzbou, spáchala trestný čin, je *conditio sine qua non* zákonnosti jej ďalšieho držania vo väzbe. Po uplynutí určitého času to však už nestačí, pričom keď má väzba trvať naďalej, musí pristúpiť iný významný a dostatočný dôvod alebo dôvody a navyše musí byť preukázané, že kompetentné orgány postupujú vo veci s osobitnou starostlivosťou (III. ÚS 79/02). ESLP napríklad vo svojom rozhodnutí *Jecius v. Litva* z 31. júla 2000 konštatoval aj to, že samotné podozrenie voči sťažovateľovi zo spáchania trestného činu vraždy mohlo spočiatku odôvodňovať jeho väzbu, avšak nemohlo byť významným a dostatočným dôvodom pre držanie sťažovateľa v nej takmer 15 mesiacov.

Sťažovateľ namietal, že súdy pri rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, ako aj pri rozhodovaní o predĺžení lehoty trvania väzby neskúmali zákonnosť dôvodov jeho väzby. Podľa sťažovateľa kolúznou väzbu súdy odôvodňovali len povahou, charakterom, závažnosťou spáchaného trestného činu, okolnosťami, za ktorých bol spáchaný, ako aj osobou sťažovateľa a ďalšieho spoluobvineného. Sťažovateľ zároveň uviedol, že súdy v danom prípade postupovali v rozpore s ustanovením § 2 ods. 2 Trestného poriadku zakotvujúcim prezumpciu neviny. Podľa názoru sťažovateľa súdy neodôvodnili dôsledne ani dôvod jeho väzby podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku, pretože podľa neho neboli zabezpečené konkrétne dôkazy o tom, že sťažovateľ sa dopustil trestného činu brania rukojemníka formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 234a ods. 1 a ods. 2 písm. a) Trestného zákona.

V súvislosti s namietanou zákonnosťou väzby sťažovateľa je potrebné poukázať na skutočnosť, že tento pojem zákonnosti má podľa čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru ten istý význam. O tom, či je väzba zákonná, sa musí rozhodnúť s prihliadnutím nielen na vnútroštátne právo, ale aj na znenie dohovoru. Z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru má osoba vo väzbe právo na preskúmanie hmotných a procesných podmienok väzby, ktoré sú určujúce pre posúdenie jej zákonnosti. Požiadavka preskúmania hmotných podmienok znamená povinnosť preskúmať okolnosti svedčiace pre a proti väzbe a rozhodnúť s poukazom na právne

kritériá, či sú dané dôvody opodstatňujúce väzbu, ako aj prepustiť osobu na slobodu, pokiaľ také dôvody neexistujú (napr. rozsudok Schiesser v. Švajčiarsko zo 4. decembra 1979).

Ústavný súd vo veci sp. zn. III. ÚS 79/02 okrem iného uviedol: „Keď najvyšší súd rozhodoval o väzbe sťažovateľa 18. februára 2002, tento sa v nej nachádzal už takmer tri roky (od 25. marca 1999). V tom čase preto iba samotné dôvodné podozrenie, že spáchal závažný trestný čin, nemohlo byť titulom pre jeho väzbu a ďalšie pokračovanie v nej. Väzba by bola opodstatnená a zákonná iba vtedy, keby k tomuto dôvodnému podozreniu bola pristúpila aj niektorá z ďalších skutočností uznávaných ako väzobný dôvod podľa § 67 ods. 1 TP (obava z úteku, kolúzie alebo pokračovania v trestnej činnosti).“

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že okresný súd a krajský súd v namietaných rozhodnutiach nepodcenili svoju rozhodovaciu právomoc pri odôvodňovaní sťažovateľovej väzby. Je evidentné, že sťažovateľovu väzbu odôvodnili nielen ustanovením § 67 ods. 2 Trestného poriadku, aj keď tento dôvod bol stále aktuálny, to znamená, že v priebehu trestného konania nedošlo k zmene právnej kvalifikácie skutku. Sťažovateľova väzba bola však odôvodnená aj v zmysle ustanovenia § 67 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, keď súdy v tejto súvislosti poukázali na potrebu vykonania konkrétnych dôkazov (vypracovanie znaleckého posudku z odboru psychiatria a psychológia za účelom zistenia duševného stavu spoluobvineného, vypočutie svedkyne Ď. a svedka B., doplnenie znaleckého posudku z odboru psychiatria za účelom zistenia duševného stavu sťažovateľa a podobne), ktorých vykonanie by pri prepustení sťažovateľa a spoluobvineného na slobodu podstatne sťažilo alebo zmarilo vyšetrovanie.

Ústavný súd je toho názoru, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05).

Z rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu teda nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných zákonných ustanovení, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Ústavný súd sa vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nedomnieva, že by skutkové alebo právne závery okresného súdu a krajského súdu bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s označenými článkami ústavy a dohovoru (obdobne napr. III. ÚS 77/05).

Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru ústavný súd poznamenáva, že aplikácia dôvodu väzby podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku pri dodržaní všetkých zákonných ustanovení neznamená porušenie označeného práva, pretože ide o fakultatívny spôsob zaisťovacieho inštitútu väzby, ktorý za splnenia zákonných podmienok možno uplatniť. Závisí od uváženia súdu, či k takémuto dôvodu väzby v konkrétnom prípade pristúpi. A práve dôvodnosť podozrenia zo spáchania konkrétneho trestného činu obvineným (za spáchanie ktorého zákon umožňuje uložiť trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej osem rokov) je tým kritériom, ktoré tento dôvod väzby opodstatňuje.

Držanie sťažovateľa vo väzbe z dôvodov podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku v okolnostiach prípadu nemohlo predstavovať porušenie jeho základných práv, lebo bol vo väzbe zároveň z dôvodov podľa § 67 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, ktoré predstavujú samostatné dôvody väzby. Ponechanie dôvodov väzby podľa § 67 ods. 2 Trestného poriadku aj v štádiu väzby, kedy by už samostatne boli ústavne neakceptovateľné, preto neznamenalo materiálny zásah do základných práv sťažovateľa, ale len pochybenie bez skutočného dopadu na práva sťažovateľa nachádzajúceho sa v kolúznej väzbe.

Na základe uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že sťažovateľom uvedeným skutkovým stavom a napadnutými rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu ním označených základných práv a slobôd, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa k tomuto uzneseniu pripája odlišné stanovisko sudcu Juraja Babjaka.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2005